

Darbelere Karşı Uluslararası Dayanışma Çağrısı

Dünya savaşları sonrasında kurulan Birleşmiş Milletler (BM) ile yeni bir Dünya Siyasal Sistemi ortaya çıkarılmıştır. Dünya barışını temin etme iddiasıyla kurulan bu sistemle yaşadığımız 72 yılda; dünya savaşları yaşanmasa da terör, iç savaşlar, devletler arası savaşlar ve çatışmalar hız kesmeden, üstelik artarak devam etmiş; dünyada barış ve adalet tesis edilememiş, can ve mal kayıpları engellenememiş, insanlığa karşı işlenen suçlar durdurulamamıştır.

Bu dönemde darbelerin sayısı da artış göstermiştir. BM'ye üye 193 ülkenin 91'inde birden fazla darbe gerçekleşmiştir. Darbeler; söz konusu ülkelerdeki iktidarların ülkelerini yönetemediği bahanesine sığınmış, dış destek almış ve örtülü bir sömürgeleştirme aracı olarak kullanılmıştır.

15 Temmuz 2016'da Türkiye'de meydana gelen, 250 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının şehit olmasına, 2193 sivilin yaralanmasına neden olan Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) İşgalci Darbe Girişimi, dünyada yaşanan darbe salgınının son ve en büyük örneğidir. 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin, mevcut Dünya Siyasi Nizamı'nın ürettiği bir felaket olduğunu tespit ediyoruz.

15 Temmuz'da, FETÖ Darbe ve İşgal Girişimi'ne karşı Türkiye'de; parlamento, medya, sivil toplum, siyasi partiler, akademi ve bütün bir millet tarafından gösterilen direniş ile elde edilen zaferi, darbeler üzerinden çalıştırılan savaş mekanizmasına verilmiş en anlamlı cevap ve darbelerin nasıl engellenebileceğini gösteren yeni bir dönemin miladı olarak değerlendiriyoruz.

İnsanlığın daha iyi bir dünya için geliştirdiği uluslararası kurumlar başta olmak üzere, meşruiyet ve demokrasi kaygısı olan bütün yapıların, 15 Temmuz'da dünya darbe mekanizmasına karşı verilen bu cevaba sahip çıkması gerektiğine inanıyor, darbeciler ve işbirlikçilerini himaye etmeyi; savaşı, kaosu, darbeyi himaye etmek olarak kabul ediyoruz.

Ekonomik yaptırımlar, terör faaliyetleri, askeri darbe ve müdahalelerle başka ülkelerin meşru hükümetlerine yönelen saldırıları, insanlığa karşı işlenmiş suç olarak tespit ediyoruz.

Darbe düzeninin zemin bulduğu Dünya Siyasal Sistemi'ni ve uluslararası hukukun etkisizliği ile yetersizliğini şiddetle kınıyoruz.

15 Temmuz 2016'da Türkiye'de darbeleri yenebilecek bir mücadele modeli gelişmiştir. Artık darbeciler, teröristler, işgalciler için; hiçbir ülkenin meşru hükümetlerini, demokrasisini, sivil insanlarını kurban seçmek, 15 Temmuz öncesinde olduğu gibi kolay değildir.

Ancak aslolan; darbelere kaynaklık eden Dünya Siyasal Sistemi'nin yeniden yapılandırılmasıdır. Zira Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimî üyesi, tüm dünyayı meşrutiyetle yönetmeye varan olağanüstü bir güce sahip bulunmaktadır. Dünya düzeni, 5 devletin çıkarlarına göre hareket etmektedir. Bu çıkarlarla uyumlu olan darbeler adeta meşru kabul edilmektedir.

Dünyada yaşanan kaos ve polarizasyon; büyük devletler arasında tepkisel politikalar geliştirmekte, hukuk ve barış için işbirliği yerine rekabet tek belirleyici hale gelmektedir. Bu bağlamda devletler, çıkarlarına hizmet eden darbeleri desteklemekten çekinmemektedir. Barış içinde bir dünya için tepkisel strateji ve politikalarından, hak ve adalet üreten stratejilere geçiş, dünyanın geleceği için zorunlu bir gerekliliktir.

Doğu'dan, Batı'dan, Kuzey'den ve Güney'den; 26 ülkeden bilim, siyaset ve medya mensubunun Kartepe Zirvesi'nde tüm insanlık için yaptığı tespit ve önerilerden yola çıkarak geliştirdiğimiz çağrıyla; dünyanın farklı yerlerinde, farklı formlarda ortaya çıkan küresel darbe salgınına karşı insanlığı farkındalığa ve işbirliğine davet ediyoruz.

I. İnsani ve Adil Bir Dünya Düzeni Kurulması İçin

1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi'nde yapılan çağrıya karşın dünyanın ürettiği hiyerarşik düzen, insanlık için yeni arayışları zorunlu kılmaktadır.
2. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimî üyesi 5 ülkenin toplam nüfusu, dünya nüfusunun % 8'idir. Beş ülkenin; 188 üye ülke ve dünya nüfusunun % 92'sinden daha "imtiyazlı", "demokrat", "uygar" olduğu varsayımı ile dünya siyasi ve sosyal düzeninde belirleyici olması, mevcut küresel sorunların artmasına, etkilerinin daha yıkıcı boyutlara ulaşmasına neden olmaktadır.
3. Batı dünyası; sanayileşme ile birlikte ulaştığı siyasi ve sosyal değişimleri, Rönesans ve Aydınlanma Hümanizması ile harmanlayarak, 20. Yüzyıldan başlayarak bir model olduğu iddiasındadır. Ancak Batı, dünya uygarlıklarına hayat hakkı tanıyan tarihi ve ahlaki noktanın gerisinde kalmıştır.
4. İlan edilmiş, imzalanmış çözümlerin işe yaramadığı 72 yıllık dönemin köhnemiş yapısıyla Dünya Siyasal Nizami'nin mevcudiyetini sürdürmesi mümkün değildir. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere tüm uluslararası kuruluşların yapıları, özeleştirel yaklaşımla yenilenmelidir.

5. Küreselleşme, insan yararına yeni ve evrensel bir tanıma ulaştırılmalı; bu sistemin doğru işleme için acil ve insani mekanizmalar kurulmalıdır.
6. Dünya düzeni; bütün uygarlıklara yaşama hakkı veren, onları kendisinin tamamlayıcısı olarak kabul eden tarihi ve ahlaki noktaya yeniden dönmelidir.
7. Dünya siyaseti ve uluslararası hukuk sistemi, dünya vatandaşlığını tüm insanlara üst kimlik olarak sunabilmeli; ayrıştırıcı bürokratik mekanizmalar terk edilmelidir.
8. Demokrasi vaadiyle ülkelere müdahalede bulunmak, ahlaki olmadığı gibi gerçekçi de değildir. Büyük insani felaketlere neden olan bu temayül terk edilmelidir.
9. Din ve ırk farklılıklarının yoğunlaştığı bölgelerin, demokrasi ve insan hakları adına siyasallaştırılması önlenmeli; tarihsel anlaşmazlık içindeki taraflardan birine askeri, mali ve sosyal destek verilerek devşirme güce dönüştürülme stratejilerine son verilmelidir.
10. Uluslararası suç ağlarını kontrol eden organizasyonların resmi kılıflara bürünen cunta, komite, konsey gibi uzantılarının resmi muhatap alınmasından; kriminal kimliklerine bakılmaksızın, bölgesel çatışmalarda ve yeni politika oluşturma operasyonlarında devletler tarafından kullanılmasından vazgeçilmelidir.

II. Darbelere İzin Vermeyen Dünya Düzeni İçin

1. Darbe ve darbe girişimleriyle ülkeler; araçsallaştırılmış cuntaların, terör örgütlerinin kısılcıdır. Örgütler, sağladıkları avantajlar ve finans kaynaklarıyla her geçen gün daha tehlikeli hale gelmektedirler. Bunlardan birisi olan FETÖ, 15 Temmuz'da Türkiye'de darbe ve işgal girişiminde bulunma cüretini gösterebilmiştir.
2. Dünyanın her yerinde FETÖ ve benzeri örgütler, illegal ya da legal görünümü faaliyetleriyle uluslararası hareket kabiliyetine ulaşmıştır.
3. Terör ve darbe girişimleri ile tüm insanlık için tehlike arz eden örgütlerin şirketleri, kurumları ve her kademedeki mensupları; cezalandırılmaları gereken demokrasi ve hukuk sistemlerini korumak haline getirmiştir.
4. Darbeciler ve teröristlerin; gelişmekte olan veya geri kalmış ülkelere karşı, örtülü kolonileştirme görevlisi olarak kullanılmasına son verilmelidir.
5. Terörist organizasyonların; doğdukları coğrafyalardan elde edemeyecekleri teknik, mali, siyasi kaynaklarla donatılması suretiyle gelişmekte olan ülkelerin istikrarsızlaştırılması ve müdahaleye açık hale getirilmesi eğilimi terkedilmelidir.

6. Darbeler gibi her türlü insani küresel sorunun çözümü için, yeniden yapılandırılmış Birleşmiş Milletler sorumlu kılınmalıdır.
7. Ülkelerin seçimle belirlenen, meşru meclis ve hükümetlerine karşı yapılan askeri darbelerin faillerinin kurguladıkları plebisit ve oylamaların secundum legem sayılması önlenmeli; bu oylamalarla ortaya çıkan tüm hak ve mevkiler uluslararası hukukta yok sayılmalıdır.

III. Darbelerin Bir Daha Yaşanmaması İçin

1. Ülkelerin meşru hükümetlerine; ekonomik yaptırımlar, askeri yöntemler ve terör faaliyetleriyle müdahale etmek, uluslararası toplum tarafından, insanlığa karşı işlenmiş suç olarak kabul edilmelidir.
2. Hangi aşamada kalırsa kalsın; darbe faillerini ülke içinde veya uluslararası kamuoyunda ya da medyada haklı göstermeye çalışan beyanların; yazılı ve görsel dokümanların dolaşımını engellenmelidir.
3. Darbe faillerine sığınmacı statüsü tanınması, kamuoyu oluşturma girişimlerine göz yumulması; darbe girişimine maruz kalan ülkede darbe riskini devam ettiren, darbeye ortak olma eylemidir. Bu fiili işleyen ülkeler için uluslararası yargı yolu açılmalıdır.
4. Darbe girişimcilerinin yargılanma aşamasında; darbe girişimine maruz kalan ülkenin yargı makamları tarafından alınan tutuklama, el koyma, blokaj ve tedbir kararları tüm ülkeler tarafından ivedilikle uygulanmalıdır. Uluslararası kurum ve kuruluşlar, söz konusu kural ve tedbirleri, politik çıkarlarını gözetmeden mevzuatlarına dâhil etmelidir.
5. Devletlerin ya da uluslararası kuruluşların, bürokratik veya siyasi organlarının ya da görevlilerinin, darbe faili organizasyonlarla her ne sebeple olursa olsun irtibatı yasaklanmalıdır.
6. Vatandaşların darbeye karşı bilinçlenmesi, insan haklarının korunması kapsamında bir sorumluluk olarak kabul edilmelidir. Darbeye karşı bilinçlendirme eğitimi, okul öncesi eğitimden itibaren müfredata dahil edilmelidir.
7. Darbecilerin “kurucu iktidar” olarak meşrulaşmasına yol açan siyasi ve hukuki yaklaşımlar ve gelenekler yasadışı ilan edilmelidir.
8. Darbe ve darbe girişimleri sonucunda, bedensel ve ruhsal travmaya maruz kalan insanların tedavilerinin koşulsuz ve ücretsiz yapılması, bütün demokratik ülkeler tarafından taahhüt edilmelidir.

9. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra darbe yapmak suretiyle iktidarı ele geçiren bütün darbecilerin; hayatlarını, yaptıklarını, hukuksuzluklarını, katliamlarını, ülkelerine ve insanlığa verdikleri zararı anlatan bir müze, uluslararası toplum tarafından ivedilikle kurulmalıdır.
10. Dünyada gerçekleşen darbelerle ilgili her türlü bilgiyi içeren uluslararası bir veri tabanı oluşturulmalı; oluşturulan veri tabanı adli kuruluşların, medyanın, politika yapıcılarının, uluslararası düşünce kuruluşlarının ve akademik çevrelerin paylaşımına açılmalıdır.
11. Darbe ve darbe girişimlerinin faileri; hayatta olup olmadıklarına bakılmaksızın, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde yargılanmalıdır.

IV. 15 Temmuz Direnişinin Demokrasilerin Ortak Değeri Olması İçin

1. Türkiye'de gerçekleşen 15 Temmuz FETÖ İşgalci Darbe Girişimi; taşeron bir örgüt tarafından, bir ülkenin anayasal yapısı ve kurumları; parlamentosu, yasal ve meşru hükümetine karşı düzenlenmiş bir müdahale ve uluslararası bir suçtur.
2. 250 sivil insanın şehit edildiği, 2193 sivil insanın gazi olduğu 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin fail ve sanıklarının himayesi, korunması, hukuktan kaçırılması darbeyi himaye kapsamında değerlendirilmelidir.
3. 15 Temmuz Darbe Girişimi'ni önleyen demokratik direniş; süreçleri, aktörleri, şartları, sosyoloji ve psikolojisiyle; demokratik kurumlar tarafından örnek ilan edilmeli, demokrasilerin ortak değerine dönüştürülmelidir.
4. 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin faili olan FETÖ; uluslararası toplum tarafından, yapılandığı bütün ülkeler için açık ve yakın bir tehdit olarak ilan edilmelidir.
5. FETÖ'nün Türkiye'de kalkıştığı darbe girişimine karşı, 15 Temmuz itibarıyla Türkiye'de başlayan "Demokrasi Nöbetleri", demokrasinin korunması için en önemli kolektif bilinç oluşumu ve eylemdir. 15 Temmuz, "Dünya Demokrasileri için Nöbet Günü" ilan edilmelidir.

Dünya kamuoyuna saygılarımızla...

Karteppe Zirvesi
Düzenleme Kurulu